

28.02.2024

Asia/7

§ 48

Hallintosäännön muuttaminen, kaupungin oman toiminnan kilpailuttamista koskevien määräysten uudistaminen

HEL 2023-005962 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin kaupungin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti tulemaan voimaan 1.3.2024.

Käsittely

Hylkäysehdotus

Valtuutettu Elisa Gebhard ehdotti valtuutettu Mika Ebelingin kannattamana, että ehdotus hylätään seuraavin perusteluin:

Kaupunginvaltuusto päättää hylätä esityksen. Toimivaltaa koskien oman palvelutuotannon avaamista kilpailutukselle ei tulisi siirtää kaupunginvaltuustolta pois. Päätöksenteon läpinäkyvyys ja julkisen keskustelun mahdollistaminen palveluiden järjestämiseen liittyen heikkenisi päätöksen seurauksena.

Kaupunginvaltuusto ei pidä tarkoituksenmukaisena, että palveluiden ulkoistamisesta voitaisiin jatkossa pääsääntöisesti päättää kevennetyllä prosessilla ja ilman kaupunginvaltuuston päätökseen johtavaa, julkista keskustelua. Kaupunginvaltuusto katsoo, että esityksellä ei saavuteta tavoitetta toimivallanjaon selkeyttämisestä, vaan se johtaisi pikemminkin tulkinnanvaraisiin tilanteisiin kilpailuttamisen päätöksentekopolusta.

1 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, hylkäys EI

JAA-ehdotus: Kaupunginhallitus

EI-ehdotus: Valtuutettu Elisa Gebhardin hylkäysehdotus

Jaa-äännet: 55

Mukhtar Abib, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Nora Grotenfelt, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Mari Holopainen, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Otto Meri, Nina Miettinen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Tom Packalén, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Mikko Paunio, Katri

Penttinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 30

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Nita Austero, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Timo Harakka, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Minja Koskela, Ajak Majok, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Terhi Peltokorpi, Ilkka Taipale, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Eriävät mielipiteet

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Nita Austero, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Minja Koskela, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Ilkka Taipale, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren ja Sinikka Vepsä jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jorma Lamminmäki, hankintajohtaja, puhelin: 310 31500
jorma.lamminmaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hallintosäätö, voimaan 1.3.2024, oman toiminnan kilpailuttaminen
- 2 Helsingin kaupungin hallintosäätö, voimaan 1.3.2024, oman toiminnan kilpailuttaminen, muutokset näkyvissä
- 3 HTK lausunto 9.10.2023 kaupunginhallitus oman toiminnan kilpailuttaminen
- 4 Ohjeluonnos kaupungin oman toiminnan kilpailuttamista koskevien määräyksien soveltamiseksi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

28.02.2024

Asia/7

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vs. kansliapäällikkö päätti 15.9.2022 § 175 asettaa työryhmän valmistelevaan kaupunkin oman toiminnan kilpailuttamista koskevien määräysten uudistamisen.

Työryhmän tehtävänä oli valmistella tarvittavat päätökset kaupunkin oman toiminnan kilpailuttamista koskevien määräysten uudistamiseksi ja hallintosäännön muuttamiseksi tarvittavilta osin. Työryhmän tuli saada tehtävänsä valmiiksi 31.12.2022 mennessä.

Helsingin kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteet ovat peräisin vuodelta 2008 (Khs 11.2.2008, 170 §). Oman toiminnan kilpailuttamista koskevien määräysten uudistamiselle on tarve, sillä kaupungin palvelutuotannon tapa on vuonna 2017 tehdyn toimialauudistuksen ja pormestariin siirtymisen sekä sitä seuranneen strategiaprosessin uudistamisen myötä oleellisesti muuttunut. Uudistamisen tarvetta lisää se, että nykyiset periaatteet ovat ajalta, jolloin kuntien ja markkinoiden toiminta yleisesti sekä sitä koskeva sääntely olivat toisenlaisia kuin nykyisin.

Oman toiminnan kilpailuttamisella tarkoitetaan kaupungin palveluksensa olevalla henkilöstöllä kaupungin itse tuottamien palvelujen eli palvelutuotannon avaamista kilpailutukselle, siten että kaupungin palveluksessa oleva henkilöstö siirtyy uuden toimijan palvelukseen. Nykyisten oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteiden mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle. Toimialamallin organisaatorakenteen ja palvelutuotannon järjestämisen vastuunjaon mukaisesti on pidettävä tarkoituksenmukaisena, että kaupunginhallitus päättää asiasta koko kaupunkia, kaupunginkansliaa sekä kahta tai useampaa toimialaa, liikelaitosta tai virastoa koskien ja että lautakunnat ja johtokunnat päättävät asiasta tehtäväalueillaan silloin, kun kyse on valtuuston päättämän kaupunki- tai palvelustrategian mukaisesta kilpailutuksesta tai muuten, kun kyse ei ole valtuuston päättämästä kaupunki- tai palvelustrategiasta poikkeavasta, periaatteellisesti merkittävästä tai laajakantoisesta asiasta. Kaupunginvaltuusto päättää asiasta edelleen silloin, kun kyse on valtuuston päättämästä kaupunki- tai palvelustrategiasta poikkeavasta, periaatteellisesti merkittävästä tai laajakantoisesta palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle.

Valtuustotasoiset palvelutuotantoa ja sen merkittäviä ja laajoja muutoksia koskevat yleiset linjaukset tehdään valtuustokausittaisessa kaupunkistrategiassa ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategiassa sekä vuosittaisessa talousarviossa. Yksittäisistä palvelutuotan-

non avaamista koskevista kilpailutuksista päätetään edellisessä kappaleessa esitetyin rajauksin jatkossa kaupunginhallituksessa, lautakunnissa tai johtokunnissa valtuuston yleisempiä linjauksia noudattaen. Palvelutuotannon avaaminen kilpailutukselle tapahtuu liikkeen luovutuksen periaatteiden mukaisesti.

Kaupunginvaltuuston päättämästä kaupunki- tai palvelustrategiasta poikkeavana, periaatteellisesti merkittävänä tai laajakantoisena palvelutuotannon avaamisena kilpailutukselle voidaan pitää esimerkiksi kaupunki- tai palvelustrategiassa kuvatuista linjauksista poikkeavan, henkilöstömäärältään huomattavan tai kustannuksiltaan merkittävän toiminnallisen yksikön tai vastaavan kokonaisuuden tuottamien palvelujen eli palvelutuotannon avaamista kilpailutukselle.

Lisäksi hallintosäännöstä ehdotetaan kumottavaksi 7 luvun 1 §:n 1 momentin 14 kohta, jonka mukaan päätöksenteko perusterveydenhuollon jonkin osa-alueen ja erikoissairaanhoidossa jonkin erikoisalun sekä tietyn, suuruudeltaan merkittävän väestönosan joidenkin terveyspalvelujen tuottamisen aloittamisesta ja lopettamisesta kaupungin omana toimintana kuuluu kaupunginvaltuuston toimivaltaan. Terveyspalvelujen käsittelemiselle muista lautakuntien tehtäväalueelle kuuluvista palveluista poikkeavasti ei ole tunnistettu perusteita. Näin ollen toimialalautakunnan yleiseen toimivaltaan ehdotetulla lisäyksellä myös terveyspalveluihin kohdistuva mahdollinen palvelutuotannon avaaminen kilpailutukselle olisi jatkossa sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan toimivallassa silloin, kun kyse ei ole valtuuston päättämästä kaupunki- tai palvelustrategiasta poikkeavasta, periaatteellisesti merkittävästä tai laajakantoisesta palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle.

Kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan alaisena ulkoisen valvonnan yksikkönä toimivan tarkastusviraston toiminnossa ei katsota olevan mahdollisen oman toiminnan kilpailuttamisen kohteeksi tulevia osia. Tämän vuoksi esitetyt hallintosäännön muutokset eivät sisällä tarkastuslautakuntaa koskevia kohtia.

Oman toiminnan kilpailuttamista koskevat määräykset sisällytetään hallintosääntöön, joka kunnan hallintoon ja toimintaan liittyvää toimivaltaa koskevat yleiset määräykset sisältävänä keskeisenä ohjausvälineenä on luonteva paikka myös kaupungin oman toiminnan kilpailuttamista koskevan toimivallan kuvaamiselle. Koska määräykset sisällytetään hallintosääntöön, kumotaan vanhat oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteet tarpeettomina.

Tarkoituksena on, että kansliapäällikkö antaa oman toiminnan kilpailuttamista koskevien määräyksien soveltamista tukevan menettelytapaohjeen.

Helsingin kaupungin henkilöstötoimikunta käsitteli oman toiminnan kilpailuttamista koskevien määräyksien uudistamista kokouksessaan 9.10.2023 ja totesi lausunnossaan, että kaupunkitasoinen yhteistoiminta on toteutunut hallintosäännön muuttamisen osalta.

Edelleen henkilöstötoimikunta totesi, että määräyksien soveltamista koskeva menettelytapaohje käsitellään erillisenä kokonaisuutena. Menettelytapaohje on käsitelty yhteistoiminnassa kaupungin henkilöstötoimikunnassa 6.11.2023.

Hallintosäännön muutokset

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 14 kohta kumotaan:

14 perusterveydenhuollon jonkin osa-alueen ja erikoissairaanhoidossa jonkin erikoisalan sekä tietyn, suuruudeltaan merkittävän väestöosan joidenkin terveystalvelujen tuottamisen aloittamisesta ja lopettamisesta kaupungin omana toimintana.

Kumottu hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 14 kohta korvataan uudella 14 kohdalla siten, että sen mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupunginvaltuuston päättämästä kaupunki- tai palvelustrategiasta poikkeavasta, periaatteellisesti merkittävästä tai laajakantoisesta palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle.

Muutoksen jälkeen hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 14 kohta kuuluu seuraavasti:

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunginvaltuusto päättää

14 kaupunginvaltuuston päättämästä kaupunki- tai palvelustrategiasta poikkeavasta, periaatteellisesti merkittävästä tai laajakantoisesta palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momenttia muutetaan siten, että siihen lisätään uusi 8b kohta, jonka mukaan kaupunginhallitus päättää koko kaupunkia, kaupunginkansliaa sekä kahta tai useampaa toimialaa, liikelaitosta tai virastoa koskevan palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle, kun kyse on kaupunginvaltuuston päättämän kaupunki- tai palvelustrategian mukaisesta kilpailutuksesta tai muuten, kun kyse ei ole periaatteellisesti merkittävästä tai laajakantoisesta asiasta.

Muutoksen jälkeen hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin uusi 8b kohta kuuluu seuraavasti:

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunginhallitus

28.02.2024

Asia/7

päättää koko kaupunkia, kaupunginkansliaa sekä kahta tai useampaa toimialaa, liikelaitosta tai virastoa koskevan palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle, kun kyse on kaupunginvaltuuston päättämän kaupunki- tai palvelustrategian mukaisesta kilpailutuksesta tai muuten, kun kyse ei ole periaatteellisesti merkittävästä tai laajakantoisesta asiasta.

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 1 momenttia muutetaan siten, että siihen lisätään uusi 8 kohta, jonka mukaan toimialalautakunta päättää tehtäväalueellaan palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle, kun kyse on kaupunginvaltuuston päättämän kaupunki- tai palvelustrategian mukaisesta kilpailutuksesta tai muuten, kun kyse ei ole periaatteellisesti merkittävästä tai laajakantoisesta asiasta.

Muutoksen jälkeen hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 1 momentin uusi 8 kohta kuuluu seuraavasti:

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta päättää,

8 tehtäväalueellaan palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle, kun kyse on kaupunginvaltuuston päättämän kaupunki- tai palvelustrategian mukaisesta kilpailutuksesta tai muuten, kun kyse ei ole periaatteellisesti merkittävästä tai laajakantoisesta asiasta.

Hallintosäännön 11 luvun 1 §:n 1 momenttia muutetaan siten, että siihen lisätään uusi 9 kohta, jonka mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää tehtäväalueellaan palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle, kun kyse on kaupunginvaltuuston päättämän kaupunki- tai palvelustrategian mukaisesta kilpailutuksesta tai muuten, kun kyse ei ole periaatteellisesti merkittävästä tai laajakantoisesta asiasta.

Muutoksen jälkeen hallintosäännön 11 luvun 1 §:n 1 momentin uusi 9 kohta kuuluu seuraavasti:

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, liikelaitoksen johtokunta

9 tehtäväalueellaan palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle, kun kyse on kaupunginvaltuuston päättämän kaupunki- tai palvelustrategian mukaisesta kilpailutuksesta tai muuten, kun kyse ei ole periaatteellisesti merkittävästä tai laajakantoisesta asiasta.

Päätäessään hallintosäännön muuttamisesta kaupunginhallitus korosti omalta osaltaan valtuuston päätösvaltaa merkittävässä muutoksissa

28.02.2024

Asia/7

kaikkien toimialojen kohdalla palvelutuotannon osalta ja pitää hyvänä hallintosäännön muutosta, jossa merkittävät muutokset sosiaali- ja terveystoimialan osalta käsitellään osana sosiaali- ja terveystoimialan palvelustrategiaa, jolloin valtuusto päätösvalta toteutuu kokonaisvaltaisena harkintana ja on osa valtuuston vahvistunutta päätösvaltaa sosiaali-, terveys ja pelastustoimen osalta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jorma Lamminmäki, hankintajohtaja, puhelin: 310 31500
jorma.lamminmaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hallintosääntö, voimaan 1.3.2024, oman toiminnan kilpailuttaminen
- 2 Helsingin kaupungin hallintosääntö, voimaan 1.3.2024, oman toiminnan kilpailuttaminen, muutokset näkyvissä
- 3 HTK lausunto 9.10.2023 kaupunginhallitus oman toiminnan kilpailuttaminen
- 4 Ohjeluonnos kaupungin oman toiminnan kilpailuttamista koskevien määräyksien soveltamiseksi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.02.2024 § 83

HEL 2023-005962 T 00 01 00

Päätös

A) Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Helsingin kaupungin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti tulemaan voimaan 1.3.2024.

B) Kaupunginhallitus kumosi 11.2.2008, 170 § vahvistamansa Helsingin kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteet.

Päättyessään hallintosäännön muuttamisesta kaupunginhallitus korosti omalta osaltaan valtuuston päätösvaltaa merkittävässä muutoksissa kaikkien toimialojen kohdalla palvelutuotannon osalta ja pitää hyvänä hallintosäännön muutosta, jossa merkittävät muutokset sosiaali- ja terveystoimialan osalta käsitellään osana sosiaali- ja terveystoimialan pal-

28.02.2024

Asia/7

velustrategiaa, jolloin valtuusto päätösvalta toteutuu kokonaisvaltaisena harkintana ja on osa valtuuston vahvistunutta päätösvaltaa sosiaali-, terveys ja pelastustoimen osalta.

Käsittely

12.02.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Päättäessään hallintosäännön muuttamisesta kaupunginhallitus korostaa omalta osaltaan valtuuston päätösvaltaa merkittävissä muutoksissa kaikkien toimialojen kohdalla palvelutuotannon osalta ja pitää hyvänä hallintosäännön muutosta, jossa merkittävät muutokset sosiaali- ja terveystoimialan osalta käsitellään osana sosiaali- ja terveystoimialan palvelustrategiaa, jolloin valtuusto päätösvalta toteutuu kokonaisvaltaisena harkintana ja on osa valtuuston vahvistunutta päätösvaltaa sosiaali-, terveys ja pelastustoimen osalta.

Kannattaja: Daniel Sazonov

Hylkäsehdotus:

Elisa Gebhard: Kaupunginhallitus päättää hylätä esityksen. Toimivaltaa koskien oman palvelutuotannon avaamista kilpailutukselle ei tulisi siirtää kaupunginvaltuustolta pois. Päätöksenteon läpinäkyvyyden ja julkisen keskustelun mahdollistaminen palveluiden järjestämiseen liittyen heikkenisi päätöksen seurauksena merkittävästi.

Kaupunginhallitus ei pidä tarkoituksenmukaisena, että palveluiden ulkoistamisesta voitaisiin jatkossa pääsääntöisesti päättää kevennetyllä prosessilla ja ilman kaupunginvaltuuston päätökseen johtavaa, julkista keskustelua.

Kaupunginhallitus katsoo, että esityksellä ei saavuteta tavoitetta toimivallanjaon selkeyttämisestä, vaan se johtaisi pikemminkin tulkinnanvaraisiin tilanteisiin kilpailuttamisen päätöksentekopolutta.

Kannattaja: Minja Koskela

Anni Sinnemäen vastaehdotuksesta äänestettiin ensin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa. Hylkäämistä koskeva ehdotus asetettiin vastakkain voittanutta ehdotusta vastaan.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 0

28.02.2024

Asia/7

Ei-äännet: 11

Anniina Iskanius, Minna Lindgren, Johanna Nuorteva, Pia Pakarinen, Suvi Pulkkinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Maarit Vierunen

Tyhjä: 4

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Laisaari

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 0 - 11 (4 tyhjää).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Elisa Gebhardin hylkäysehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 11

Anniina Iskanius, Minna Lindgren, Johanna Nuorteva, Pia Pakarinen, Suvi Pulkkinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 4

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Laisaari

Kaupunginhallitus ei hyväksynyt Elisa Gebhardin hylkäysehdotusta äänin 11 - 4.

Kahden suoritetun äänestyksen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

05.02.2024 Pöydälle

18.12.2023 Palautettiin

11.12.2023 Pöydälle

04.12.2023 Pöydälle

27.11.2023 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jorma Lamminmäki, hankintajohtaja, puhelin: 310 31500
jorma.lamminmaki(a)hel.fi